

the first two years of life. The first year of life is the most critical period for the development of the brain.

The second year of life is the most critical period for the development of the brain.

The third year of life is the most critical period for the development of the brain.

The fourth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The fifth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The sixth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The seventh year of life is the most critical period for the development of the brain.

The eighth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The ninth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The tenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The eleventh year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twelfth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The thirteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The fourteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The fifteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The sixteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The seventeenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The eighteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The nineteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twentieth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-first year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-second year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-third year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-fourth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-fifth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-sixth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-seventh year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-eighth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-ninth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The thirtieth year of life is the most critical period for the development of the brain.

ELEANOR H. PORTER
Pollyanna

ELEANOR H. PORTER

1868'de ABD'nin New Hampshire kentinde doğdu.

New England Konservatuarı'nda müzik eğitimi aldı.

Ardından hikâyeler ve romanlar yazdı. İlk romanı

Cross Currents [Ters Akıntılar] 1907'de, ünlenmesini sağlayan

Pollyanna 1913'te ve *Küçük Kemancı* 1916'da yayımlandı.

1920'de Massachusetts'te hayatını kaybetti.

Pollyanna

İletişim Yayınları 2708 • İletişim Çocuk Klasikleri 5

ISBN-13: 978-975-05-2556-8

© 2018 İletişim Yayıncılık A. Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2018, İstanbul

YAYINA HAZIRLAYAN Necdet Dümelli

TASARIM Suat Aysu

KAPAK ve İLLÜSTRASYONLAR Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Güneş Akkor

BASKI Sena Ofset • SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ELEANOR H. PORTER

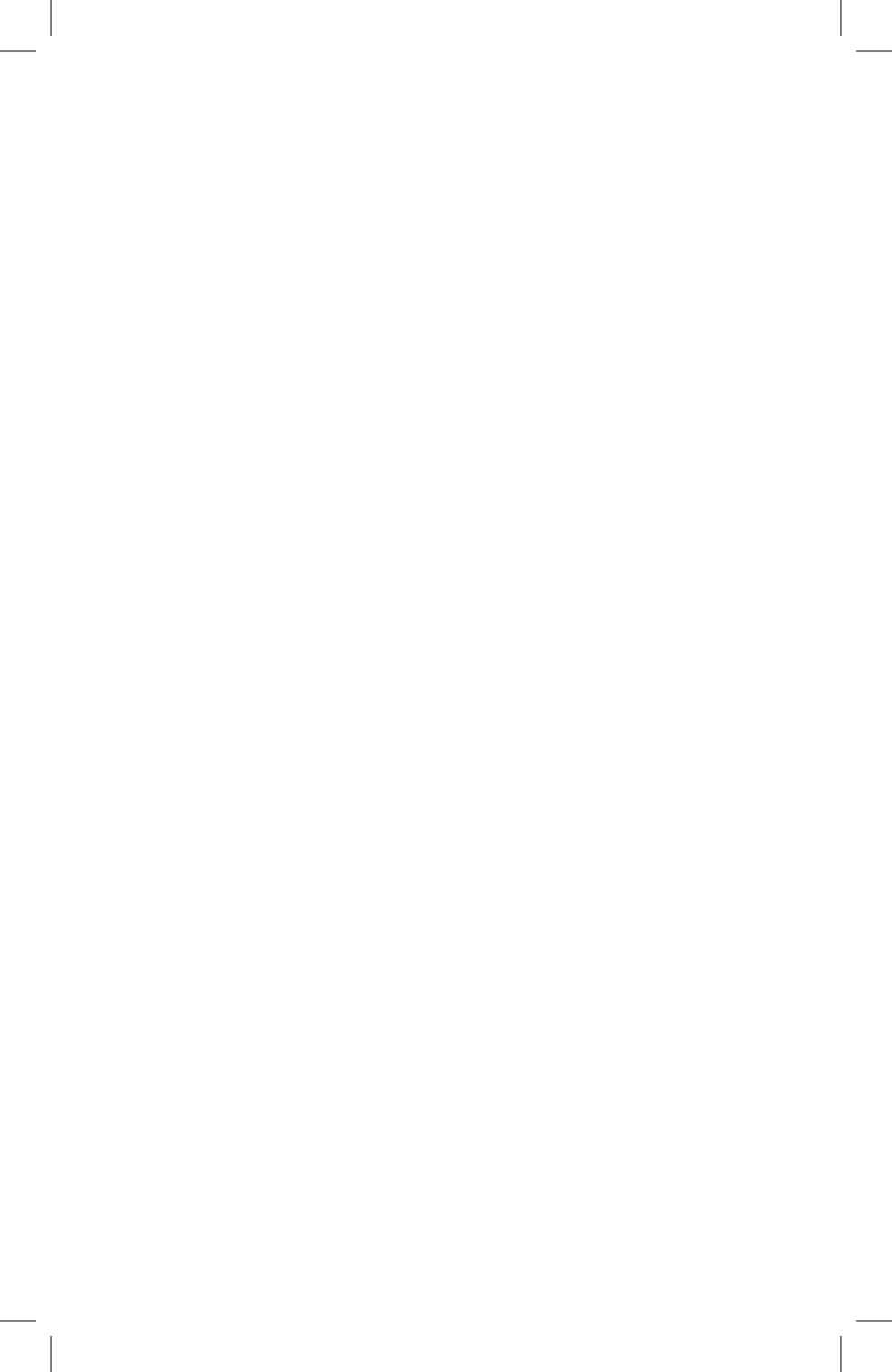
Pollyanna

Pollyanna

ÇEVİREN
HANDEGÜL DEMİRHAN

İletişim

Kuzenim Belle'e...

Ö N S Ö Z

Amerikalı yazar Eleanor H. Porter beşinci romanı *Pollyanna'yı* (1913) yazdığıında, bu romanın ve hatta romana adını veren karakterin yaratacağı büyük etkiyi muhtemelen tahmin etmemişti. O zamana kadar yayımlanan romanlarıyla iyi bir yazar olarak görülmeye başlanmıştı. Fakat ona asıl ününü kazandıran *Pollyanna* oldu. Yayımlandığı sene Amerika'nın en çok satan kitaplarından. Satış sayısı sonraki senelerde büyük sıçramalarla arttı. Satış başarısının yanında, belki de bundan daha önemli bir başarısı daha vardı...

Bazı roman karakterleri, yarattıkları muazzam etkiyle edebiyat alanını aşır farklı alanlara ilham kaynağı olurlar, gündelik hayata sızarlar. Örneğın, *Pollyanna'nın* yayımlanmasından yaklaşık yarım asır önce, İvan Gonçarov'un yarattığı meşhur Oblomov... Bu kitap kendi zamanına yönelik bir eleştiriri içermekle birlikte, bu yanı günümüzde çoğu zaman göz ardı edilir. Bunun en önemli sebebi, muhtemelen yaza-

rın böyle güçlü bir karakter yaratmasıdır. En bilinen özelliği olan uyuşuklukla, tembellikle özleştirilir Oblomov. Edebiyat eleştirmeni Nikolay Dobrolyubov, “Oblomovluk Nedir?” başlıklı bir makale yazar ve “Oblomovluk” kavramını romandan çıkartarak gündelik hayatımıza sokar.

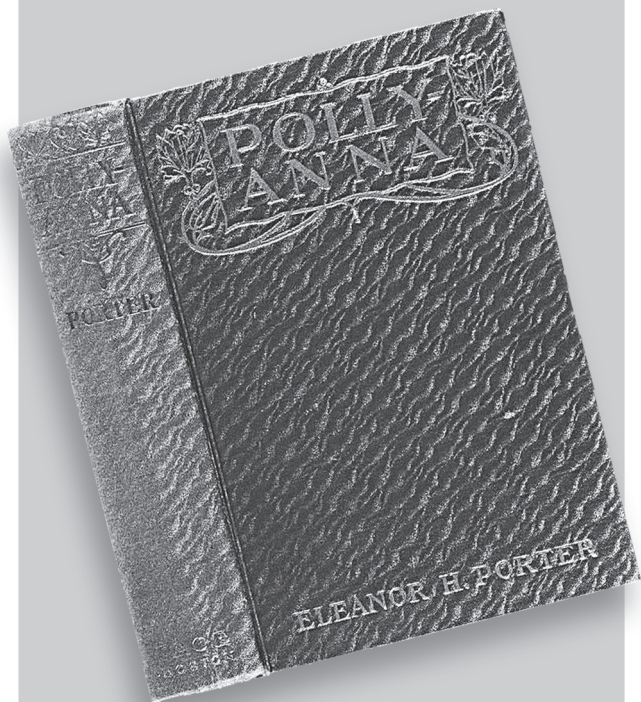
Benzer bir durum, *Pollyanna*'da da yaşanır. Bu kez ortada bir eleştirmenin dile kazandırdığı bir sözcük yoktur. “Pollyannacılık” daha organik, anonim bir yoldan oluşmuş, gündelik hayatta kullanıla kullanıla, aktarıla aktarıla kalıcı hale gelmiştir. Hem olumlu hem de olumsuz anlamda kullanılır. İlk olarak, “her şeyde mutlu olacak bir yan vardır, önemli olan onu keşfetmektir” gibi bir anlama gelir. Bu olumlu bir şeydir elbette ama sözcüğün anlamı zamanla değişir ve “hayata tozpembe bakmak, gereksiz bir iyimserlik göstermek, gerçeklerden kopuk yaşamak” gibi bir anlama gelmeye başlar. Gündelik hayatta kullanılarak popülerleşmiştir, evet, ama sonradan psikolojide de kullanılır. Olumlu şeylere karşı gösterilen bilinçaltı yönelim bu kavramla anlatılmaya başlanır.

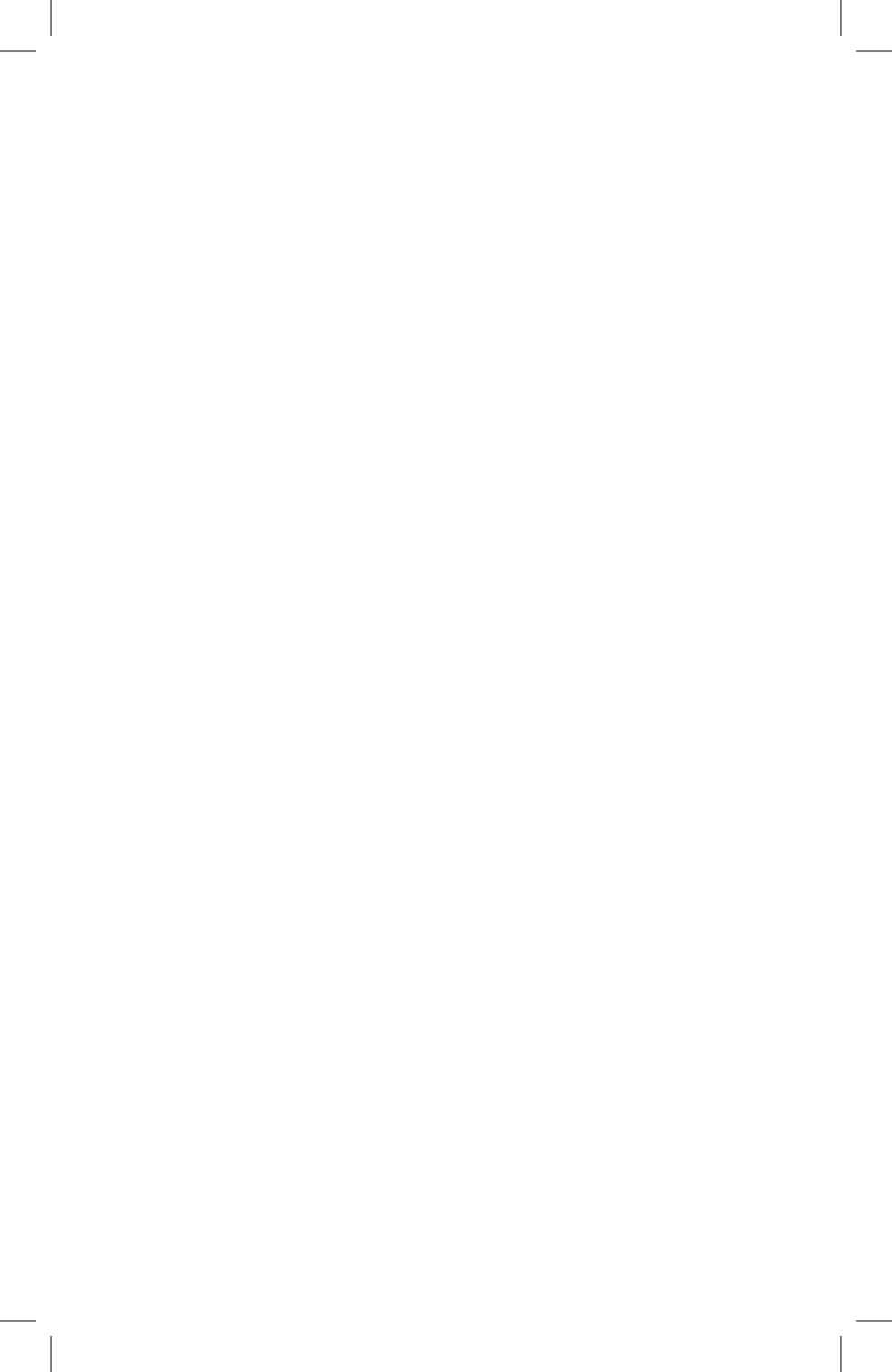
Bir kavram yaratılmasını sağlayacak kadar etkili bir romanın, uyarlamalarının yapılması ve yeniden yazımlarının yayımlanması da kaçınılmazdır. İlk olarak Eleanor H. Porter'ın kendisi *Pollyanna Grows Up* (1915) [Pollyanna Büyüyor] adında bir devam romanı yazar. 1913'te ve 1915'te yayımlanan bu iki Pollyanna kitabı, “mutlu kitaplar” olarak adlandırılacak serinin ilk iki kitabı olur. Bu dizi Harriet Lummis Smith, Elizabeth Borton, Margaret Piper Chalmers ve Virginia May Moffitt'in yazdığı kitaplarla on dört Pollyanna kitabına tamamlanır. Fakat bu kitaplar, Porter'ın yazdığı ilk kitap kadar ilgi çekmemiştir.

Diğer sanat dallarına yapılan uyarlamalar da ilk kitabı temel alır. Kitabın yayımlanmasından daha iki yıl bile geçmemişken bir tiyatro uyarlaması yapılır ve temsiller büyük il-

gi çeker. Ardından, 1920'de çekilen bir sessiz film gelir. Fakat asıl yankıyı, 1960'daki Walt Disney uyarlaması uyandırır. Kitaba çok sadık kalan bir uyarlama olmamakla birlikte, büyük bir gişe başarısı elde eder. Pollyanna'nın Türkiye'deki popülerliği ise Japon animasyon şirketi Nippon'un yaptığı çizgi filmle iyice artar. Günümüzde, uyarlamalarına duyulan ilgili nispeten azalsa da, *Pollyanna* hâlâ çocukların okumak istedikleri ilk kitaplardan biri olmayı sürdürüyor.

Polly Hanım

O haziran sabahı, Polly Harrington mutfağa biraz telaşla girdi. Pek telaşlı biri değildi aslında; hatta sakin tavrıyla övünürdü. Ancak bugün telaş içindeydi, oradan oraya koşuşturuyordu.

Mutfakta bulaşıkları yıkayan Nancy, şaşkınlıkla onu izliyordu. Polly Hanım'ın mutfağında sadece iki aydır çalışıyor olmasına rağmen onun telaşsız, sakin tavrını çoktan öğrenmişti.

“Nancy!”

“Buyrun hanımefendi,” dedi Nancy neşeyle; bir yandan da elindeki sürahiyi kurulayarak.

“Nancy,” –Polly Harrington'ın sesi artık sertleşmişti– “ben seninle konuşurken, elindeki işi bırakıp sadece benim söylediklerimi dinlemeni istiyorum.”

Zavallı Nancy'nin yüzü kızarmıştı. Sürahiye alelecele tezgâha bırakıp bezi de üstüne koydu, sürahi az kalsın devriliyordu ama Nancy'nin kıpırdamaya hiç niyeti yoktu.

“Haklısınız hanımefendi, bundan sonra öyle yapacağım,” diye kekeleydi, sürahiye düzeltti ve hızlıca döndü. “İşimi yapmaya devam ediyordum çünkü bu sabah bana bulaşıkları hemencecik halletmemi söylemişsiniz.”

Hanımefendi kaşlarını çattı.

“Bu kadar yeter, Nancy. Senden açıklama istemiyorum. Dikkat kesilmeni istiyorum.”

Sessizce içini çeken Nancy “Haklısınız hanımefendi,” dedi. Bu kadını memnun edecek bir şey olup olmadığını düşündü. Nancy daha önce hiç başka bir yerde “çalışmamıştı”; ancak hasta annesi aniden dul kalınca, üç küçük kardeşiyle birlikte ortada kalmışlardı. Annesi onu geçimlerini sağlamak için bir şey yapmaya zorladı ve Nancy, tepedeki bu büyük evin mutfağında kendine bir iş bulabildiği için çok sevinmişti. Neredeyse on kilometre uzaklıktaki The Corners kasabasından gelen Nancy, Polly Harrington'ı sadece eski Harrington Malikânesi'nin hanımı olarak biliyordu, bir de kasabanın en zenginlerinden biri olarak. Tabii bu iki ay önceydi. Şimdi onun, yere bir bıçak düşse ya da bir kapı çarpsa hemen kaşlarını çatan, –gerçi bunlar olmadığı zaman da gülme-yi aklına pek getirmeyen– sert, gayet ciddi bir kadın olduğunu biliyordu.

“Sabahki işlerin bittiğinde,” diyordu şimdi Polly Hanım, “çatı katına çıkan merdivenin ucundaki küçük odayı temizleyip yatağı hazırlayabilirsin. Odadaki kutuları ve sandıkları dışarı çıkardıktan sonra içeriği güzelce süpürüp temizle.”

“Tabii hanımefendi. Peki çıkardığım eşyaları nereye koymamı istersiniz?”

“Çatı katının ön cephesine.” Bir süre durakladı, sonra konuşmaya devam etti: “Sanırım artık sana da söylemeliyim, Nancy. Yeğenim Pollyanna Whittier bundan sonra benimle yaşayacak. Kendisi on bir yaşında ve hazırlayacağı o odada kalacak.”

“Buraya küçük bir kız çocuğu mu geliyor? Ne kadar da güzel olacak, değil mi!” diye haykırdı Nancy. Birden üç küçük kız kardeşinin The Corners’taki evlerinde etrafa nasıl huzur ve neşe saçtığını hatırladı.

“Güzel mi? Ben pek öyle demezdim,” diye sertçe karşılık verdi Polly Hanım. “Yine de onun için elimden geleni yapacağım; sanırım iyi bir kadını ve sorumluluğumun farkındayım.”

Nancy kıpkırmızı kesildi.

“Tabii ki hanımefendi; ben burada küçük bir kızın olması sizin havanızı da biraz değiştirebilir diye düşünmüştüm,” diye kem küm etti.

“Teşekkür ederim,” dedi Polly Hanım, ilgisizce. “Her ne kadar böyle bir şeye hemen şimdi ihtiyaç duymasam da.”

“Haklısınız tabii ama onun, kız kardeşinizin kızı-

nın gelmesini siz de istiyorsunuzdur, değil mi?” diye sormaya cüret etti Nancy. İçinden bir ses bu yalnız, küçük yabancı için bir karşılama hazırlaması gerektiğini söylüyordu.

Polly Hanım kibirli bir ifadeyle başını kaldırdı.

“Öyle mi, Nancy? Sırf, evlenip zaten ağzına kadar dolu olan dünyaya gereksiz çocuklar getirecek kadar aptal bir kız kardeşim olduğu için onların bakımını üstlenmek istemem gerektiğini anlayamıyorum. Ama az önce söylediğim gibi, sorumluluğumun farkında olduğumu düşünüyorum.” Odadan çıkarken, “Köşeleri de iyice temizle, Nancy,” diye kestirip attı.

“Tabii, hanımefendi,” diye iç çekti Nancy, yarı kurumuş sürahiyi eline alırken. Şimdi sürahiyi tekrar durulaması gerekiyordu.

Kendi odasına geçen Polly Hanım, uzak bir batı kasabasından iki gün önce gelen ve hiç de hoş olmayan bu mektubu bir kez daha açtı. Vermont, Bel-dingsville’deki Polly Harrington’a yazılmıştı mektup ve şöyleydi:

Sevgili Hanımefendi,

Üzülerek söylemeliyim ki Rahip John Whittier iki hafta önce öldü ve ardında on bir yaşında bir kız çocuğu bıraktı. Ondan geriye birkaç kitaptan başka bir şey kalmadı. Sizin de bildiğiniz gibi kendisi, bu küçük kilisenin rahibiydi ve çok düşük bir maaşı vardı.

Kendisi, kaybettiğiniz kız kardeşinizin eşiydi sanırım. Bana aile bağlarının pek güçlü olmadığını söylemişti. Ancak yine de, kız kardeşinizin hatırına belki bu kız çocuğunu alıp onu kendi yakınlarıyla, Doğu'da büyötmek isteyeceğinizi düşünüyordu. İşte bu sebeple size yazıyorum.

Siz bu mektubu aldığınızda, küçük kız çocuğu yola çıkmaya hazır olacak. Eğer onu almayı düşünüyorsanız, en kısa sürede bize haber vermenizi rica edeceğim. Böylelikle, yakında Doğu'ya doğru yola çıkacak olan bir aile onu Boston'a kadar getirip Beldingsville trenine bindirebilir. Tabii Pollyanna'nın hangi gün ve saatte oraya varacağını size bildireceğiz.

Güzel haberlerinizi almak umuduyla.

Saygılarımla,

Jeremiah O. White

Polly Hanım mektubu hoşnutsuzca katlayıp zarfa koydu. Bir gün önce cevap yazıp çocuğu alacağını bildirmişti. Bu pek hoş bir görev olmasa da, sorumluluğunun farkında olduğunu düşünüyordu.

Elinde mektup, orada öylece otururken, akli kız kardeşi Jennie'ye, bu çocuğun annesine gitti; ailesinin karşı çıkışına rağmen, genç bir rahiple evlenmekte ısrar eden yirmi yaşında bir kadındı. Zengin bir beyefendi vardı onunla evlenmek isteyen, ailesi onu tercih ediyordu; Jennie'nin gönlü yoktu. Bu adam daha yaşlı, daha paralıydı; itibarı artırıyordu.

Rahibin ise yalnızca gençlik idealleri ve hevesleri vardı, bir de sevgi dolu kalbi. Belki yadırganmaması gerek, Jennie bunları tercih etti. Rahiple evlenip bir misyoner eşi olarak Güney'e gitti.

Araları o zaman açılmıştı. Polly Hanım sadece on beş yaşında küçük bir kız çocuğu –hem de en küçük kardeş– olmasına rağmen yaşananları çok iyi hatırlıyordu. Ailenin, misyonerin eşiyle yapacak pek bir şeyi kalmamıştı. Jennie bir süre mektup yazmıştı; ölen diğer çocuklarından sonra, iki kardeşi Polly ve Anna'dan dolayı yeni doğan çocuğunun ismini Pollyanna koymuştu. Bu onun son mektubuydu. Birkaç yıl sonra, Batı'daki küçük bir kasabadan, rahibin kısa fakat yürek burkan birkaç cümlesinden oluşan bir notla ölüm haberi geldi.

Bu arada, tepedeki bu büyük evde yaşayanlar için zaman hızlıca akıp gitmişti. Polly Hanım upuzun vadiye öylece bakarken, yirmi beş yılın ondan neleri götürdüğünü düşündü.

Artık kırk yaşındaydı ve bu dünyada yapayalnızdı. Annesi, babası, kız kardeşleri... Hepsi ölmüştü. Yıllardır bu malikânenin ve babasının bıraktığı binlerce liranın tek sahibesiydi. Onun böyle yalnız başına yaşayışına uluorta acıyanlar vardı; onu, bu evi paylaşacak bir eş, yoldaş bulmaya ikna etmeye çalışanlar da çıkmıştı. Ancak Polly Hanım onların tavsiyelerini ya da iyi niyetlerini hoş karşılamamıştı. Yalnız değildi, böyle söylemişti onlara. Bir başına olmayı seviyordu. Sessizliği tercih ediyordu. Ancak şimdi...

Polly Hanım dudaklarını sımsıkı kenetleyip kaşlarını çatarak ayağa kalktı. İyi bir kadın olduğu için mutluydu tabii. Görevinin farkında olmakla kalmıyordu, aynı zamanda bunu yapacak güce sahipti. Ama “Pollyanna” ne kadar da saçma bir isimdi!